

50-ий Злет Юнацтва
Елленвіл, Нью Йорк

Конкурс Знання

Київ

Спілка Української Молоді в Америці
2009р.

КИЇВ

Головні дані про місто:

Населення: 2,700,000

Територія: 835 квадратних кілометрів

Герб міста: щит, на якому стоїть архистратиг Михаїл, опікун Києва, з мечем у руках.

Адміністративний поділ: 10 районів.

7 мостів, які переходять Дніпро

Два летовища: міжнародні аеропорти «Бориспіль» та «Жуляни».

Підземка-метро з трьома лініями на 40 миль

22 театрів

Університетів

Київ — столиця України. Київ є одне з найвеличніших міст сучасності, політичний та культурний центр України, одне з найкращих міст Європи.

Проіснувавши більше дві тисячі років, на даний момент, Київ є третім найбільшим містом на Сході Європи, а найбільшим за кількістю історичних місць, за блиском та красою, з якими важко змагатися столицям найближчих держав.

Перші згадки про Київ з'являються у давніх літописах. Літопис згадує про те, як брати Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь близько VI ст. заснували місто на стрімких стометрових горбах, що височать над Дніпром нижче гирла рік Десни та Прип'ятті. Від них отримали свої назви гори Києвиця (тепер Замкова), Щекавиця, Хоревиця, річка Либедь та й саме місто Київ.

Зараз столиця України є найбільшим адміністративним центром України. В Києві знаходяться і працюють Президент, Верховна Рада України, Уряд, Конституційний Суд України, Верховний Суд України, практично всі міністерства та урядові відомства України.

Київ є окремою адміністративно-територіальною одиницею, його статус визначається спеціальним законом. Також Київ є адміністративним центром Київської області. Місто має свій герб та прапор.

Більшовики зробили спробу замінити Київ, як столицю України, індустріальним містом Харковим (з грудня 1919 р. до червня 1934 р.), Але через велике значення Києва для усіх українців та в історії України місто знову стає центром. З 24 серпня 1991 року Київ є столицею незалежної української держави.

Географія

Місто розташоване у центрі Східної Європи на межі географічних зон лісостепу та лісу, на обох берегах ріки **Дніпро**, нижче від гирла Десни. Довжина міста вздовж Дніпра — понад 20 км. Ліс і степ, високий правий берег і низький лівий зустрічаються тут і зливаються в гармонію.

Загальна площа Києва складає 840 квадратних кілометрів. У межах території міста забудовано лише 350 кв. км, або 45%. Все інше – зелені масиви парків і лісів. Ліси, парки і сади складають більш ніж половину площі Києва. На одного киянина припадає 20 квадратних метрів зелених масивів і насаджень, що є одним з найкращих показників у світі.

Своєрідність і різноманітність природних умов Києва пов'язані з його розташуванням на межі двох ландшафтних зон: лісостепової та лісової. Поверхня правобережної частини міста - підвищена лісова рівнина, розчленована долинами невеликих річок, а поверхня лівобережної - низовинна рівнина. Більша частина міста лежить на високому правому березі Дніпра, дуже порізаному густою сіткою ярів, балок та долинами невеликих річок, менша частина на низовинному лівому березі Дніпра.

Характерні форми рельєфу правобережжя – горби («гори»): Печерська (її висота найбільша - 200 метрів над рівнем моря), Старокиївська, Щекавиця, Хоревиця, Замкова, Звіринецька, Чорна, Черепанова, Лиса, Батієва, а також яри – Бабин Яр та інші.

По берегах Дніпра простягаються піскові пляжі. Ріка утворює численні протоки і затоки, озера. По території Києва протікають також річки Либідь, Нивка.

В межах міста є значні природні та штучні лісопарки і парки. Серед них слід відзначити два Ботанічні Сади, Дендропарк, Зоопарк та 9 пам'яток садово-паркового мистецтва, а серед лісів є Пуща-Водиця, Голосіївський, Святошинський лісопарк, Центральний Парк (об'єднує 5 парків, розташованих вздовж Дніпра), парки - "Слава", "Нивки", Перемоги, ім. Т.Г.Шевченка, Гідропарк. Житлові квартали міста оточує суцільне кільце лісових масивів:

- на сході — Броварський ліс;
- на південному-сході — Голосіївський лісопарк і лісовий масив Конча-Заспа;
- на заході — Боярський та Святошинський ліси;
- на півночі — лісові масиви Пущі-Водиці.

В лісопарках міста можна зустріти різні види диких тварин, зустрічаються поселення бобрів. Важливу роль у збереженні тваринного різноманіття міста відіграє Дніпро з його

затоками, притоками, островами. Тут не тільки гніздяться десятки видів птахів, але й відмічаються тисячні скупчення птахів в період перельотів та зимівель. Причому не рідко це рідкісні види.

Населення.

Київ — одне з найбільших міст Європи. Населення Києва (включно з приїжджими) становить приблизно **4 мільйони осіб**, з них зареєстрованих як мешканці Києва — 2,700,000. Разом з навколишніми передмістями Київ начисляє 5 млн. мешканців. Станом на 2006 рік чисельність населення міста Києва складала 2,700,000. чоловік. Слід зазначити, що фактична чисельність населення є більшою за наведену: у місті працює і навчається велика кількість людей, які приїхали з інших регіонів України.

Середній вік населення, за даними перепису населення 2001 р., дорівнює 37 років (чоловіків - 35; жінок - 39 років). Середня тривалість життя киян становить 66 років для чоловіків і 74 для жінок.

У загальній кількості населення переважають жінки - їх у місті майже 53%. Особливо значною є частка жінок у старшій віковій групі.

Окрім **українців**, які складають більшість населення (**близько 83 %**), в Києві проживають представники близько 130 національностей. Серед них — росіяни —13 %, жиди — 1%, білоруси — 0.6 %, поляки — 0.3 %, вірмени —0.2 %, татари —0.1 %, грузини —0.1 %, молдаване — 0.1 %.

За мовною ознакою, в 2002 р. 67 % киян вважали рідною мовою українську, проте лише 18 % спілкуються в основному українською, в той час як 48 % спілкуються в основному російською та 34 % спілкуються обома мовами в залежності від обставин.

За релігійною ознакою, в 2006 році 64 % мешканців Києва назвали себе віруючими. Основну масу віруючих жителів Києва становлять православні, які є парафіянами Київського (67 % віруючих) або Московського (18 %) Патріархату. Порівняно невелика частина віруючих відноситься до інших конфесій.

Історики подають настипні дані про кількість населення Києва впродовж віків, згідно з переписами, або на основі археологічних обчислень:

12 століття - 50,000

13 століття (після знищення Києва татарами) - 2,000

1552 - 5,000

1571 - 10,000

Початок 18 ст. - 10 - 12,000

1742 - 15,000
1806 - 27,000
1897 - 250,000
1913 - 630,000
1959 - 1,100,000
1979 - 2,100,000
2001 - 2,600,000

Адміністративний поділ

Територія міста поділена на 10 адміністративних районів. На правому березі Дніпра є Голосіївський, Печерський, Подільський, Оболонський, Святошинський, Солом'янський і Шевченківський райони. А на лівому березі Дніпра є Дарницький, Деснянський і Дніпровський райони.

Промисловість

Київ є один із найбільших індустріальних центрів України. Майже 300,000 працюють на виробництві: у машинобудуванні, обробці металів, харчовій промисловості та інших. У Києві знаходяться відомі у світі Авіаційний науково-технічний комплекс (АНТК) імені Антонова, Інститут електрозварювання імені Є.О. Патона.

80 % населення працює в сфері послуг, а 20 % працює у промисловому виробництві. Головними секторами сфери послуг це — транспорт, засоби комунікації, торгівля, юридичні та фінансові послуги, інформаційні технології.

Київ відзначається, як високотехнологічний промисловий центр. Його основу складають такі галузі промисловості: мікробіологічна, медична, поліграфічна (видавнича), приладобудування - виробництво радіовимірювальних приладів, оптичних та оптико-механічних приладів, авіаційна промисловість. У 2001 році промисловість забезпечувала роботою 15% населення. Серед промислово-виробничого персоналу Києва багато інженерів і техніків. Значну роль у столичній промисловості відіграють також харчова промисловість, верстатобудування і суднобудування.

У Києві працює біля 500 великих промислових підприємств різних форм власності, а також кілька тисяч малих і середніх підприємств різного характеру, будівельних організацій, організацій транспорту, зв'язку тощо. В місті працює більше 1200 підприємств громадського харчування, тисячі об'єктів побутового обслуговування і т.д.

Промислові підприємства столиці мають зв'язки практично з багатьма країнами Східної Європи, а також десятками держав інших частин світу.

Столиця у порівнянні з іншими регіонами України зберігає перше місце за обсягами імпорту, а третє місце - за експортом. Найбільший експорт товарів йде у Російську Федерацію, Туреччину, Німеччину, Великобританію, Сполучені Штати Америки, Китай, Швейцарію та Італію. Найбільшу частку експорту займають метали, продукція хімічної промисловості, машини та всякого роду устаткування, транспортні засоби.

Найбільші імпортні надходження є з Російської Федерації, Туркменістану, Німеччини, Білорусі, Сполучених Штатів Америки, Польщі, Італії та Франції.

Транспорт

Київ є важливим транспортним вузлом України. Київський вузол міжміського транспорту включає авіаційний, автомобільний, залізничний, річковий та морський (діють судноплавні сполучення "ріка - море") види транспорту. Тут перехрещуються транспортні шляхи державного значення, декілька міжнародних транспортних коридорів.

Аеропорти

Київ обслуговують міжнародні аеропорти «**Бориспіль**», розташований у 30 км на південний схід від Києва та «**Жуляни**», на південно-західній околиці міста.

Залізниця

Залізничний вокзал.

Київ — потужний залізничний вузол. Центральним залізничним вокзалом Києва є станція Київ-Пасажирський.

Річковий транспорт

Швидкісний теплохід «Хвиля» біля київського причалу

Київ раніше був дуже рухливим річковим портом. По Дніпру регулярно виконувались як вантажні перевози, так і пасажирські рейси приміського та дальшого сполучення. Сьогодні торговельні рейси по Дніпру вважаються нерентабельними — виконуються в основному прогулянкові й туристичні подорожі. Дніпро ще часами використається для транспортування великих вантажів.

Метро

В Києві значно розвинута система підземок (метро). З 1960 року побудовано 3 лінії загальною довжиною понад 60 км, що мають 45 станцій, які обслуговують майже 2 млн. пасажирів щодня. Багато станцій метрополітену є пам'ятниками історії та культури. На даний час проводиться спорудження четвертої та проектування п'ятої лінії метро.

Київ був першим містом в російській імперії та одним із перших в Європі, в якому було відкрито рух трамваїв (1892 р. на лінії 1,5 км по Володимирському Узвозу). 1990 рік став кульмінаційним у розвитку трамвайної мережі — загальна протяжність колій становила майже 300 км. З середини 1990-х років трамвайне господарство поступово занепадає. Натомість працюють багато тролейбусів і маршруток.

Тролейбус марки «Škoda» у Києві.

Мости через Дніпро

Московський міст

Ланцюговий міст

Перший правдивий міст через Дніпро був споруджений в 1853 році — так званий **Ланцюговий міст**. В 1870 році було розпочато будівництва залізничного моста. Сьогодні береги Дніпра в межах міста з'єднують 7 мостів, з них 4 автомобільні — Московський, міст-метро, міст Патона та Південний, два залізничних — Дарницький та Петрівський, а також пішохідний міст.

Культура

Київ має багату культурну спадщину. Про це свідчать 150 бібліотеки, 30 музеї, 30 театрів, 20 музичних колективів. На території Києва розташовано понад 2 тисячі пам'яток історії та культури, з них 39 міжнародного значення.

В Києві розташовані Національна Академія Наук України і більшість її інститутів, багато з яких мають всесвітньо-відомі наукові школи. У складі НАН України об'єднано 71 наукових інститутів. Головна Астрономічна Обсерваторія, Центральний Ботанічний Сад,

працює Національна Бібліотека України ім. В.І.Вернадського. Усього в Києві понад 370 організацій займаються науковою діяльністю.

На південній околиці Києва, в селищі Пирогів розташований Музей Народної Архітектури та побуту України, який було відкрито у 1969 р. У музеї на площі понад 100 гектарів встановлено понад 150 споруд - пам'яток українського народного будівництва 16-20 століть, пам'ятки культури з усіх регіонів України.

У 2001 р. місто відвідало 500 тисяч туристів, з них майже 130 тисяч іноземних туристів.

У XVIII-XIX ст. у Києві жили і творили письменники та поети зі світовою славою - **Григорій Сковорода, Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко, Марко Вовчок, Іван Нечуй-Левицький**. Відвідуючи Київ французький письменник Оноре де Бальзак так сказав: "Петербург - молоде місто, Москва - давнє місто, але Київ - вічне місто".

Назва

Походження назви

Назва міста походить від імені Кия - найстаршого з трьох братів, які, згідно з традиційними легендами, вважаються засновниками Києва. Одна з цих легенд дійшла до нас у літописі XII ст. — «Повість временних літ» .

Історія

Заснування

Київ було засновано, як стверджують археологи, наприкінці 5-го або на початку 6-го століть. Археологічні дослідження виявили, що перше міське поселення постало 500 років перед тим. Заснування Києва, як і багатьох інших міст, оспіване поетичними легендами.

Золоті Ворота

Успенський собор

Впродовж VIII—XII ст. Київ був столицею держави-імперії Русь, яка з 9 ст. простягалась від Балтійського до Чорного моря.

Вигідне географічне положення Києва на широкому водному торговельному шляху «з варяг в греки» по Дніпру сприяло його швидкому росту. В 9-му і першій половині 10-го століттях Київ вже вважався найбільшим торговим і культурним центром тогочасної Східної Європи. Він стояв на перехресті найвизначніших міжнародних торговельних шляхів -- «з варяг» (північної Європи) «в греки» (до країн Середземного моря), з Німеччини до Середньої Азії та Персії. Через нього проходила транзитна торгівля між Сходом і Заходом, Півднем і Півноччю. Вже в 10 столітті тут проживало понад 50,000 мешканців (для порівняння, Париж і Лондон у тому часі мали 20,000 мешканців). Було близько 400 церков, 8 базарів, найбільша бібліотека слов'янського світу. Завдяки династичним шлюбом Київ мав зв'язки з різними країнами Європи.

- **988 року князь Володимир ввів християнство на Русі**, після чого Київ став одним з найбільших центрів християнства в тогочасному світі.
- 8 березня (12 березня) **1169 р.** Київ був розгромлений і пограбований армією організованою ростово-суздальським князем Андрієм Боголюбським.
- 6 грудня **1240 р.** Київ захопили і майже повністю зруйнували війська Батия. Кияни чинили їм шалений опір.

Після татарської навали місто було відбудоване.

Середні віки

- В 1363 році Київ був приєднаний до Великого Литовського князівства. Життя у Києві почало поволі відновлюватись.
- В 1494—1497 рр. Київ отримав міські права (Магдебурзьке право). Магдебурзьке право забезпечувало містові власні закони, власні адміністративні та судові інституції.
- В 1596 році на підставі Люблінської унії Київ підчинено польському королівству. У цей період місто стає центром Київського воєводства.

Протягом трьох століть Київ відігравав важливу стратегічну роль, обороняючи землі спершу Литовського князівства, а потім Польського королівства, від жорстоких татарських набігів.

- Внаслідок Переяславської угоди, Київ ввійшов до складу Московської держави. Він став резиденцією московського губернатора, місцем дислокації великого російського, одночасно залишаючись центром козацького Київського полку.

XVIII—XIX ст.

- Після ліквідації козацького устрою, Київ став адміністративним центром Київської губернії у Російській імперії.
- У 19 ст. — Київ знов став важливим торговельним центром. Тоді споруджують Контрактовий будинок як центр великих ярмарків). А весь той час він служив головним осередком українського духовного і політичного життя. Щойно російська влада зробила все, щоб применшити значення міста.
- Наприкінці 18 століття з'явилися дерев'яні будівлі в Хрещатій долині (сучасний Хрещатик), по покритих лісом схилах якої протікав невеликий струмок. З другої половини 19 століття Хрещатик — головна вулиця міста. Починає забудовуватись Хрещатик, поєднуючи в єдине ціле три відокремлені частини міста – Верхнє місто, Поділ і Печерську фортецю (яка, до речі, була одною з найбільших на той час в Європі).

Період УНР та визвольних змагань

У часи визвольних змагань Київ став центром боротьби українського народу за поновлення та захисту державности. Хоча станом на 1917 рік українці складали меншість населення Києва (близько 16%), українська інтелігенція розглядала Київ як центр українського культурного життя.

Після падіння царського режиму у Києві одразу завирувала національна політична діяльність. З ініціативи Товариства українських поступовців у березні 1917 р. у Києві була створена **Українська Центральна Рада**, головою якої став **Михайло Грушевський**, а у квітні Всеукраїнський національний конгрес перетворив УЦР на загальноукраїнську організацію.

З проголошенням 20 листопада III Універсалу Київ став столицею Української Народної Республіки. Проте вже у січні 1918 року Київ став ареною збройної боротьби між українськими та більшовицькими військами.

29 січня вибухнуло збройне повстання робітників заводу “Арсенал”. Лише 4 лютого повстання вдалося придушити силами Галицько-Буковинського куреню Січових Стрільців під керуванням Євгена Коновальця та Гайдамацького кошу Слобідської України під командуванням Симона Петлюри. Проте вже 8 лютого Києвом оволоділи загони

Муравйова і вчинили криваву різанину (вимордували 5 тисяч людей). Проте, за умовами Берестейського миру, укладеного 9 лютого, Центральна Рада отримала військову підтримку країн Центральних держав, і таким чином змусила більшовицькі війська залишити Київ 1 березня.

29 квітня 1918 р., Павло Скоропадський вчинив державний переворот і усунув УЦР від влади. Від цього моменту і до 14 грудня 1918 року Київ став центром гетьманату. Після остаточної поразки Центральних держав у I-й світовій війні, владу гетьмана Скоропадського було повалено опозиційними до гетьмана українськими силами. До влади прийшла Директорія УНР, але вона тут утрималася тільки до 14 лютого 1919.

У лютому 1919 р. Київ було взято советсько-російськими військами. Разом з тим репресивні органи більшовиків жорстоко переслідували справжніх та уявних опозиціонерів, у їх катівнях загинули видатні українські постаті. Проте столицею радянської України було обрано пролетарський Харків, а Київ залишився губернським центром. Роки тривалої війни призвели до занепаду міського господарства, розірвання економічними взаємин, а багато киян — промисловців і підприємців, діячів науки, культури, мистецтва — подались в еміграцію.

Радянський період (советсько-російської окупації)

1920-ті роки

На початку 1920-х рр. були відбудовані (і переіменовані на більшовицький лад) головні київські підприємства: «Арсенал», завод «Більшовик», машинобудівний завод Артема, цукеркова фабрика. На честь комуністичних діячів перейменовано вулиці Києва, споруджено цілий ряд пам'ятників.

1930-ті роки стали кульмінацією масових репресій, що проводилися радянською владою. Зокрема на території Києва проходили масові страти, вчинені радянськими службами державної безпеки (ГПУ, НКВД). **В братських могилах в Биківні лежить більше 100 тисяч українців, майже половину з яких розстріляно в т.зв. Жовтневому палаці.** Органи КГБ «списували» злочин на німців. Лише в кінці 80-х років XX ст. стала відома правда про Биківню. Щорічно 21 травня в Биковнянському лісі біля Києва проводиться день пам'яті жертв комуністичних репресій.

1934 року, після повернення столиці до Києва, місто зазнало кардинальної перебудови. Зокрема на Михайлівській площі було знесено **Михайлівський Золотоверхий монастир**, на місці якого збудовано будинок ЦК КП(б)У. Було знищено більше 30 історичних церков. Розгром релігійних споруд супроводжувався фізичним винищенням, або засланням служителів усіх конфесій. Було знищено та перетворено на парк історичне кладовище на Аскольдовій могилі (де поховано крутянців), зникло чимало інших визначних поховань.

В цей же час було споруджено ряд адміністративних будівель, серед яких будинок Верховної Ради та будинок уряду УССР. Споруджувалися також багатоповерхові

будинки з центральним опаленням, гарячим водопостачанням, ліфтами. 1935 року в Києві було запущено перший тролейбус.

Роки Другої світової війни

Друга світова війна обернулася для Києва низкою трагічних подій, незліченими людськими втратами та матеріальними збитками. Вже на світанку **22 червня 1941 року** Київ атакувала німецька авіація, а 11 липня німецькі війська підступили до Києва. Київська оборонна операція тривала 78 днів. Німецьким військам вдалося оточити Київ, а 19 вересня місто було взяте. При цьому у полон потрапило понад 665 тисяч бійців і командирів.

24 вересня органами НКВД було здійснено ряд вибухів, почалася пожежа Хрещатика та прилеглих вулиць. 29 та 30 вересня відбулося знищення жидів у Бабиному яру, протягом цих днів загинуло понад 33 тисячі жертв. 3 листопада було підірвано Успенський собор Києво-Печерської Успенської лаври (згідно однієї з версій - заздалегідь закладеними радянськими радіокерованими мінами). На території міста було створено Дарницький та Сирецький концтабори, де загинули відповідно 70 та 25 тисяч полонених. На примусові роботи до Німеччини з Києва було відправлено понад 100 тисяч молоді. До кінця 1943 року населення міста скоротилось до 200 тисяч.

6 листопада Київ був відвойований радянськими військами. При цьому прагнення встигнути до "ювілейної" річниці жовтневого перевороту призвело до величезних людських втрат: здобуття Києва коштувало життя 400 тисячам бійців і командирів Червоної армії. На початку листопада 1943 р., у переддень відступу, німці почали палити Київ. У ніч на 6 листопада 1943 р. передові частини Червоної армії вступили у майже порожнє палаюче місто.

Загалом протягом воєнних років у Києві було зруйновано 1000 будинків державних установ, 5000 комунальних і приватних будинків, знищено всі мости через Дніпро, виведені з ладу водогін, каналізацію, транспортне господарство.

Повоєнні роки

Перші повоєнні роки поначені інтенсивною відбудовою зруйнованого міста. У січні 1944 р. до столиці УРСР повернулися керівні державні і партійні установи, протягом 1943-1945 рр. було відбудовано тисячі житла. Повністю було оновлено вулицю Хрещатик. Розпочалося будівництво метрополітену. Розвивався промисловий і науковий потенціал міста, а в 1951 р. розпочав працювати перший в Україні телевізійний центр. Разом із тим вже 1946 року московські окупанти почали нову хвилю ідеологічних чисток. У 1957 році було засновано Обчислювальний центр, у 1960 р. в Інституті фізики було запущено атомний реактор. Того ж року в Києві пущена до ладу перша ділянка метрополітену, а населення міста перевищило мільйон жителів.

Послаблення ідеологічного тиску після смерті Сталіна викликало посилену творчу активність багатьох представників творчої інтелігенції. У Києві дебютували письменники

- **Василь Симоненко, Ліна Костенко, Іван Драч, композитори Валентин Сильвестров і Леонід Грабовський**, на кіностудії ім. О.Довженка було створено легендарні кінострічки «За двома зайцями» (1961), «Тіні забутих предків» (Сергій Параджанов, 1964).

В той же час чергова атеїстична кампанія призвела до закриття ряду храмів, що відновили діяльність під час війни, знесення кількох культових споруд, було сплюндровано чимало історичних поховань. Нехлюйське ставлення до технологічних вимог призвело до масштабної Куренівської трагедії, тривалий час замовчуваної владою (кількасот жертв). За підозрілих обставин у 1964 р. було знищено пожежею унікальні матеріали з фондів бібліотеки Академії Наук.

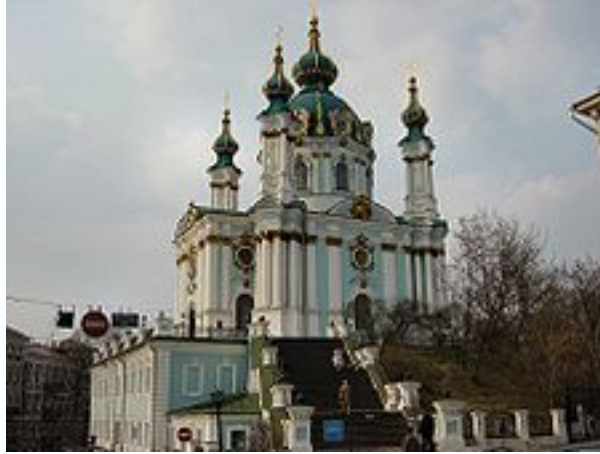
В 1960-ті роки кількість жителів Києва зросла з 1 до 2 млн. чоловік. В ці роки були зведені нові житлові масиви на лівому березі Дніпра.

Паралельно поширювалася мережа вищих навчальних закладів, створювалися нові культурні осередки, музеї, серед яких Музей народної архітектури та побуту УРСР, Музей історії Києва та Музею історії Великої Вітчизняної війни з 62-метровою статуєю «Батьківщини-матері».

Разом з тим з середини 1960-х поновилося ідеологічне диктатура, а Київ стає центром дисидентського руху. 1965 року відбулися перші масові **арешти українських дисидентів (Б. і М. Горині, П.Заливаха, С.Караванський, В.Мороз, А.Шевчук та ін.)**, наступні хвилі арештів прокотилися 1972 (**В.Чорновіл, З.Антонюк, І.Дзюба, В.Стус**) та на межі 1970-х-80-х років. Українська інтелігенція протестувала як проти репресій проти українців, так і проти вторгнення СРСР в Чехословаччину (1968), вимагали відновлення справедливості щодо кримсько-татарського народу, боронили права віруючих. Безпрецедентним актом стало встановлення 1966 року Г.Москаленком та В.Куксою вночі на даху Київського інституту народного господарства українського національний прапору. У 1968 р. на Хрещатику спалив себе Василь Макух, як протест проти поневолення України. **В 1976 у Києві заснована Українська Гельсінкська Група, що сприяла захисту прав ув'язнених згідно Гельсінкських угод.**

Припинення репресій та повернення політв'язнів на Україну почалося лише за часів перебудови після 1986 року. Київ став свідком і головним учасником подій, що привели до проголошення незалежності - живий ланцюг, студентський страйк на Майдані Незалежності, а далі «Помаранчева Революція».

Суспільство та культура

Київ, Андріївська церква.

Впродовж своєї багатовікової історії Київ здобув величезні надбання в культурі та мистецтві. Сьогодні у місті діє **22 театри, 6 концертних організацій**.

Пам'ятки архітектури

Найбільш давні будови Києва відносяться до 11-12 сторіч, коли Київ був центром потужної європейської держави — Русі. Зберіглися також будинки 17-18 століть, проте переважають в архітектурному обличчі міста будови другої половини 19 століття, та початку 20 століття, виконані у стилі модерн та конструктивізму.

Театр опери і балету ім. Т.Шевченка.

Головними осередками сучасного музичного життя міста Києва є — Національна Опера України, Національна філармонія України.

Концерти популярної музики проходять у Палаці «Україна», Палаці Спорту та інших залах. В теплу пору року концерти та фестивалі української етно- та рок-музики проходять також на Співочому полі.

Періодично в Києві проводяться музичні фестивалі, зокрема: академічної музики — Київ МузикФест, Форум музики молодих, фестивалі фортепіанної та хорової музики, конкурси

класичної музики (конкурс піаністів пам'яті В.Горовиця, конкурс імені М.Лисенка), а також фестивалі естрадної музики — Червона Рута, Країна мрій та інші. Визначною музичною подією 2005 року стало проведення у Києві пісенного конкурсу «Євробачення».

У Києві працювали такі видатні музиканти, як Микола Лисенко, Олександр Кошиць, Микола Леонтович, Левко Ревуцький, Борис Лятошинський.

Образотворче мистецтво

Центрами образотворчого мистецтва в Києві є Національна Академія Образотворчого Мистецтва і Архітектури. Твори сучасних українських художників експонуються в різних галереях, на Андріївському узвозі тощо.

Київ початку ХХ століття пов'язаний з іменами великих мистців. Тут розпочинав своє творче життя великий скульптор Америки Олександр Архипенко та багато інші,

Спорт

Стадіон «Олімпійський»

У місті досить популярний футбол, хокей, баскетбол, гандбол і волейбол. У ньому існує багато спортивних клубів. Це футбольні клуби: «Динамо», «Арсенал», «Оболонь», ЦСКА, хокейний клуб «Сокіл», гандбольний клуб «Спартак», баскетбольний клуб «Будівельник». Найважливішими аренами спортивних змагань є НСК «Олімпійський», Палац спорту, стадіони «Динамо», «Оболонь», а також Спортивне поле, на якому 1913 року планувалося проведення всеросійської олімпіади.

Також у Києві працює Національний університет фізичного виховання і спорту України. 2012 року на НСК «Олімпійському» заплановано проведення матчів Чемпіонату Європи з футболу 2012.

Освіта та наука

Національний університет імені Тараса Григоровича Шевченка

Починаючи з 9 ст. Київ був важливим інтелектуальним центром Східної Європи. У 17-18 століттях **Києво-Могилянська Академія** підготувала багато видатних вчених.

І сьогодні Київ — найбільший в Україні науковий центр. Тут є численні установи Національної академії наук України (НАНУ).

Провідними університетами є:

- Київський Національний Університет імені Тараса Шевченка
- Національний Технічний Університет України «Київський Політехнічний Інститут»
- Національний Університет Києво-Могилянська Академія
- Національна Музична Академія
- Національна Академія Образотворчого Мистецтва і Архітектури
- Національний Авіаційний Університет
- Київський Національний Університет Будівництва і Архітектури
- Національний Аграрний Університет
- Національний Педагогічний Університет ім. М.П. Драгоманова
- Київський Національний Університет Культури і Мистецтв
- Київський Національний Торгівельно-економічний Університет
- Київський Міжнародний Університет

Пам'ятники Присв'ячені Великим Українцям:

Пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому, який визволив Україну з польської неволі і дав початок козацько-гетьманській державі (відкритий 1888 р.). Пам'ятник стоїть на Софіївському Майдані.

Цікаво, що за задумом скульптора гетьман мав показувати булавою на Польщу, невпинно погрожуючи їй. Але таке би застало тих, хто дивиться на Софіївський Собор, впирається очима у задню частину коня гетьмана. За проханням київського духовенства гетьмана «розвернули» і став він показувати булавою на Москву.

Пам'ятник князю Володимирові Великому, хрестителю України. Стоїть на Володимирська гірці над Дніпром.

Пам'ятник Рівноапостольній Княгині Ользі. Зліва від неї стоїть св. Апостол Андрій, а зправа святі Кирило та Методій. Цей ансамбль християнських просвітителів України є роботою визначного скульптора Івана Кавалерідзе і стоїть на Михайлівській площі. Пам'ятник був знищений більшовиками і відтворений з моделі у 1990-их роках.

Пам'ятник князю Ярославу Мудрому (поблизу «Золотих Воріт»), будівничому нової частини Києва. Монумент створено за проєктом видатного скульптора та кінорежисера Івана. Відкрито 1997 року.

Пам'ятник Хрещенню Руси-України. Поставлений на місці, де за традицією мало відбутися хрещення киян.

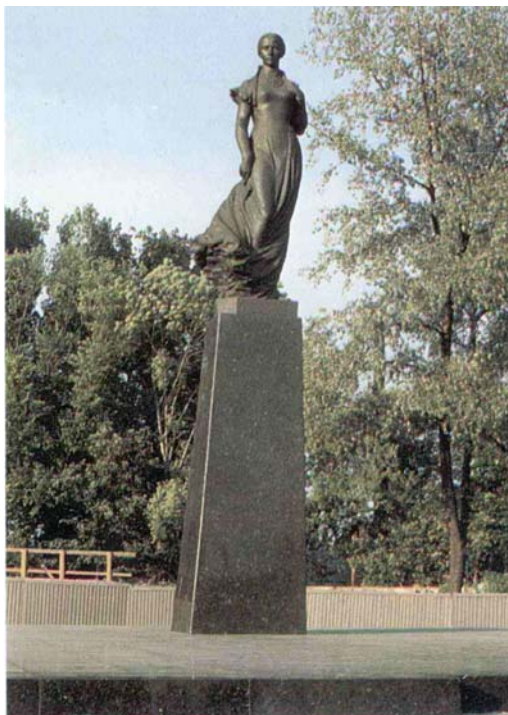
Пам'ятник засновникам міста Києва – Кий, Щек і Хорив та їх сестра Либедь.

Пам'ятник Михайлові Грушевському (1998), першому президентові Української Народної Республіки та найбільшому українському історикові (перед Будинком Учителя).

Пам'ятник поетові та письменникові Тарасові Шевченкові (перед Київським Державним Університетом ім. Шевченка).

Пам'ятник великій поетесі Лесі Українці, авторці неповторної драми «Лісової Пісні» (на площі Лесі Українки).

Пам'ятник найбільшому українському філософові Григорієві Сковороді (надалеко Національного Університету «Києво-Могилянська Академія», де у 18 ст. він вчився).

Пам'ятник найбільшому українському композиторові Миколі Лисенкові (перед Будинком Національної Опери).

Визначному борцю за права українського народу в часах сов'єтсько-російської окупації і голові Народного Руху України, В'ячеславу Чорноволі (перед Музеєм Українського Образотвоого Мистецтва).

Жертвам нацистських пострілів у Бабиному Яру (33 тисяч жидів і майже 100 тисяч українців, включно з з кількасот українськими націоналістами).

Жертвам Голодомору 1933 р. (перед Святомихайлівським Золотоверхим Собором).

**Жертвам большевицьких рострілів у Биківні (150,000 українців)
(Биківня знаходиться на межі Києва при дорозі до Чернігова).**

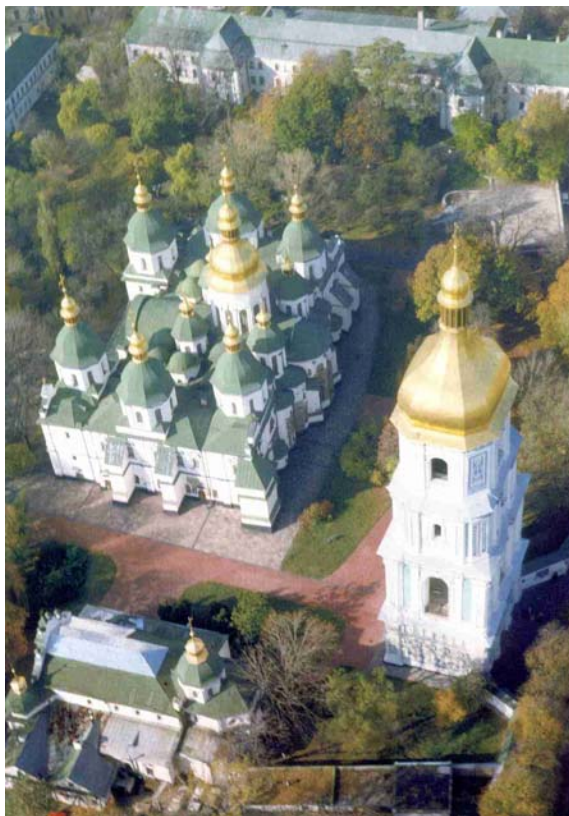
Меморіальний комплекс із каплицею, присвячений жертвам Голодомору 1933 р. (близько Печерської Лаври).

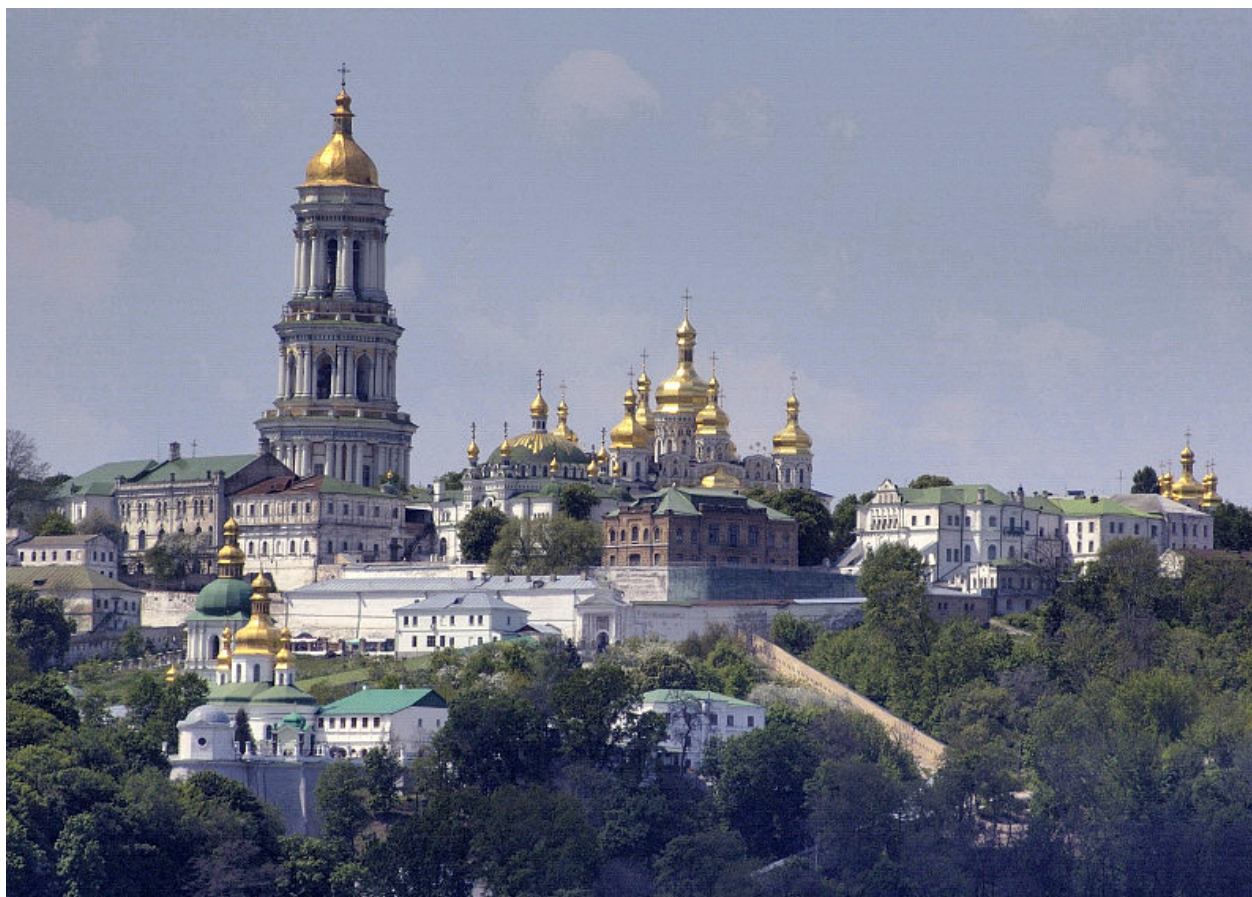
Пам'ятник біля входу до Заповідника

Біля селища Биківня у 1930-х — початку 1940-х років (до окупації німцями Києва) в таємній обстановці здійснювались масові поховання осіб, репресованих і страчених у Києві органами НКВС. Офіційно будівництво спеціальної зони для таємних поховань розпочалося 1936 року. За даними науковців, у Биківні поховано близько 100-120 тисяч репресованих. Трагедія Биківні стоїть в одному ряді із такими злочинами як Освенцім, Бухенвальд, Дахау чи Бабин Яр. 30 квітня 1994 року відбулося відкриття Биківнянського меморіального комплексу жертвам комуністичного режиму.

ВИЗНАЧНІ БУДІВЛІ

Собор Святої Софії, побудований князем Ярославом Мудрим у 11 столітті.
Вважається визначною пам'яткою світової архітектури

Печерська Лавра, найвизначніший монастир в Україні, в якому монах Нестор писав історію України. Алімпій писав (малював) перші українські ікони, де діяла найбільша за гетьманських часів друкарня в Україні.

Успенський Собор Печерської Лаври (зруйнований у вересні 1941 р. мінами, що їх підклав більшовицький спецзагон).

Золоті Ворота, що колись були головним, парадним в'їздом до Києва. Брама була збудована князем Ярославом Мудрим у II столітті. Над воротами стояла церківця, присв'ячена Богородиці і опікунці України.

Головний корпус (будинок) Київського Державного Університету ім. Т. Шевченка

**Будинок Національного Університету «Києво-Могилянська Академія»
(знаходиться на Подолі).**

Національний Банк України (недалеко Майдану Незалежності). Цей будинок наглядає випуск української грошової валюти – гривні.

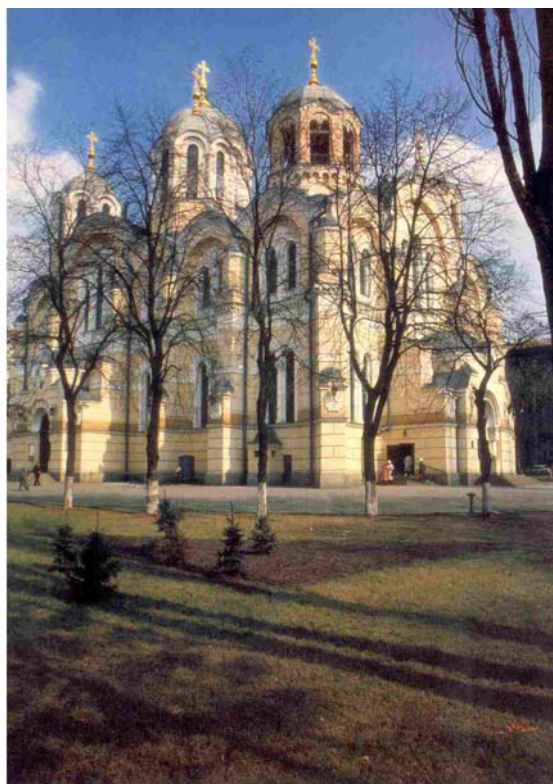
Палац культури «Україна» на 3800 місць.

Республіканський Стадіон на 150000 місць і стадіон «Динамо» на 100,000 місць.

Будинок Національної Опері імені Миколи Лисенка.

Володимирський Собор (з 19 століття) є головним собором, тобто катедрою, Київського патріархату Української Православної Церкви.

Аскольдова Могила, місце загибелі князів Аскольда і Дира. В березні 1918 роки біля цієї церкви поховано 30 бійців студентського куреня, які загинули 29 січня в бою з більшовицькими військами під Крутами. Згодом їх могили були знищені совєтською владою.

Маріїнський Палац (біля будинку Верховної Ради). Збудований на честь російської імператриці Марії, палац сьогодні використовується для офіційних державних заходів, особливо для прийняття голів різних держав.

Місця Пов'язані З Державним Будівництвом

Будинок Учителя (Педагогічний Музей. У ньому в 1917-1918 роках збиралася Центральна Рада (законодавчий конгрес Української Народної Республіки, і тут 22 січня 1918 року проголошено незалежність У.Н.Р. У цьому будинку зголошувались охотники до боротьби на захист Києва проти наступаючих з півночі большевицьких військ (в основному це були студенти київських університетів і середніх шкіл).

Будинок Верховної Ради, де збирається сьогоденне законодавче тіло української держави. Тут 24 серпня 1991 року, під тиском 30-тисячного натовпу патріотичних українців, було проголошено незалежність України.

Будинок, якого називають **«Жовтий Палац»**, близько Майдану Незалежності. Тут впродовж 1920-40-их років жорстока більшовицька поліція НКВД переслуховувала, мучила і вимордовувала тисячі українців.

Місця Заснування Таємних Визвольних Організацій

- На Подолі стоїть хата, в якій зустрічалися в 1845-1846 роках члени таємного **Кирило-Методіївського Братства**, до якої входили письменники Микола Костомаров, Микола Киліш, Тарас Шевченко та інші визначні українці. Братство було скоро розкрито російською поліцією і його члени зазнали роки ув'язнення за участь у ньому.
- Із учнів середньої школи імени Кирило-Методіївського Братства **Микола Павлушков** створив ядро (перший «осередок») таємної Спілки Української Молоді, серед них Борис Матушевський та інші.

Головні Площі (Сквери) Києва

Софіївський Майдан (перед собором Святої Софії). На цій площі 22 січня 1919 року відбулося урочисте проголошення Соборности (злуки) українських земель. На середині Софійського майдану стоїть пам'ятник гетьману Богданові Хмельницькому на коні.

Майдан Незалежности (на центральній вулиці Києва Хрещатику). Тут 1990 року відбулася так звана «революція на граніт», одно-місячний страйк-голодівка студентів із цілої України, які вимагали уступлення колоніального режиму. Також на цьому Майдані в грудні 2004 року відбувалися кількасоттисячні зібрання людей із цілої України, які вимагали уневажнення сфальсифікованих виборів, маніпульованих бандо. Кучми-Януковича.